

Ігри для розвитку фонематичних процесів дитини

Процес оволодіння звуковою стороною мовлення неможливий без достатнього рівня розвитку мовленнєвого (фонематичного) слуху, слухової уваги та пам'яті. Логопедичні ігри для аудіального розвитку дитини допоможуть розвивати фонематичні процеси.

Логопедичні ігри для знайомства дитини зі звуком

Розпочинаючи знайомити дитину зі звуком, використовуйте логопедичні ігри. Особливо в процесі самостійної діяльності дитини.

Зміст та мета таких логопедичних ігор наступні:

1. Звернути увагу дитини на предмет, який звучить.
2. Формувати вміння диференціювати зони аудіального сприйняття (ближня, середня, далека).
3. Спонукає визначати напрямок звуку.
4. Розрізняти шумові звуки по гучності.
5. Виділяти звучання заданого предмета з ряду запропонованих.
6. Розрізняти звучання декількох звукових сигналів (немузичних шумів і музичних інструментів), виділяти між ними однакові за звучанням.
7. Відтворювати послідовність звукового ряду, співвідносячи його візуально з певними предметами (музичними інструментами) і без цього.

У ході логопедичних ігор, спрямованих на вивчення властивостей звуку, дитина має отримати не лише точне уявлення про звук, але й вивчити можливості свого голосу: звуконаслідування, скандування тощо.

Логопедична гра «Визнач, щотичуєш»

Мета гри: навчити прислухатися до звуків і визначати їх джерело.

Дорослий пропонує дитині визначити, що вона чує. За ширмою, яку споруджують з підручних матеріалів, чути різні звуки, наприклад: дзюрчання води, яка переливається зі склянки в склянку; шурхіт паперу - щільного і тонкого; розрізування паперу ножицями; дзвін ключа, який впав на стіл; свисток судді; дзвінок будильника; стукіт ложки по склу; дзвін келихів; плескіт в долоні; стукіт дерев'яними або металевими ложками один по одному; стукіт кісточками пальців по столу; удар м'ячем по підлозі; звуки шумових іграшок, дитячих шумових музичних інструментів і т.д.

Варіанти:

- Дитина вгадує методом проб - сама виконує дію кожним предметом, поки не почує потрібне звучання;
- Використовується серія предметів, схожих за звучанням (скляна тарілка, пляшка, чашка, порцелянова чашка);
- Можливість одночасного звучання двох-трьох різних звуків (шумів).

Логопедична гра «Визнач, звідки звук»

Мета гри: визначати напрямок звуку в просторі.

Для гри знадобиться дзвіночок. Дитина закриває очі, дорослий ходить в різних напрямках і дзвенить дзвоником. Дитина повинна показати і пояснити, звідки чути звук (попереду, позаду, справа, зліва і т. д.)

Логопедична гра «Далеко – близько»

Мета гри: визначати відстань звучання.

Дитина закриває очі, дорослий називає його ім'я то поблизу від нього, то на відстані. Дитині потрібно визначити, близько чи далеко знаходиться дорослий.

Логопедична гра «Музикадощу»

Мета гри: прислухатися до звуків, визначати їх характеристику, знаходити порівняння, розвивати фантазію.

Гра проводиться в дощову погоду. Дорослий пропонує дитині прислухатися до шуму дощу в повній тиші і визначити його характер: монотонний, тужливий, ледачий, сумний, грайливий, докучливий, заколисуючий. Можна відшукати до нього порівняння: як сльозинки; як бісер розсипний; як вода з-під душа; докучливий, як муха; ллє, як з відра. Спробувати відобразити його ритм, а може навіть і мелодію.

Логопедична гра «Шумові коробочки»

Мета гри: розвивати вміння прислухатися і розрізнити шуми по гучності.

Візьміть кілька коробочок, заповнених різними предметами (сірниками, скріпками, камінчиками, монетами і т. д.), які під час струшування видають звуки (шуми) різної сили - від тихих до гучних. Дорослий пропонує дитині потрясти кожну коробочку і вибрати ту, яка видає найгучніший (тихий) шум.

Логопедична гра «Повтори»

Мета гри: вчити прислухатися до серії звуків і запам'ятовувати їх.

Дорослий видає серію немовних звуків, наприклад: одне клацання язиком, два оплески в долоні, три притопування ногою; або один оплеск по колінах, два оплески в долоні, одне клацання пальцями. Дитина повинна запам'ятати і повторити почуті звуки в тій же послідовності.

Вчитель-логопед Матвійчук Л.В.

